

דאית צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק, כל שממעטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל פן צדיק ורע לו. וכל שמרביץ עוונותיו וממעטין זכויותיו, נותנין לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו. אמר ליה, דינוי דמארי עלמא עתיקין (כ"א עמיקון) אבל בשעתא דבעי קדשא בריה הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכולהו. מתל לאסייא, דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין. פמה דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק - כל שממעטין לו חובותיו, נותנים לו בעולם הזה חובו, ועל פן צדיק ורע לו. וכל שמרבים עוונותיו וממעטין זכויותיו, נותנים לו שכרו בעולם הזה - רשע וטוב לו. אמר לו, דיניו של רבון העולם עתיקים (עמיקים), אבל בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא לכפר חובות של העולם, מלקה בזרוע שלהם ומרפא לכלם. משל לרופא שהלקה לזרוע להציל כל האיברים, כמו שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

במה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, דקיימין שבעין קתדראין למידן דינא לעלמא, פמה אינון מארי תריסין, קטיגורין, דקיימי לעילא. אלין מיימינין לזכו ואלין משמאלין לחובא, לאדפרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד. ועל דא אצטריך לפר נש, לפרשא חובוי, כל חד וחד פמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה, אלא בידי דמלפא, קדשא בריה הוא בלחודוי. ומאן דדאין ליה קדשא בריה הוא, איהו לטב. ועל דא בעא דוד מלפא, (ואמר) (תהלים מג) שפטני אלקים, אנת, ולא אחרא. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא, ולא אחרא. וכל בית דין בדילין ממנו.

כמו שנאמר באותו יום של ראש השנה, שעומדים שבעים פסאות לדון דין העולם, כמה הם בעלי מגנים, קטגורים, שעומדים למעלה. אלו מיימינים לזכות, ואלו משמאלים לחובה להזכיר חובות העולם, חובות של כל אחד ואחד. ועל זה צריך האדם לפרש חובותיו, כל אחד ואחד כמו שהוא. משום שמי שמפרש חטאו, לא נמסר דינו אלא בידי המלך, הקדוש ברוך הוא בלבדו. ומי שדן אותו הקדוש ברוך הוא - הוא לטוב. ועל זה בקש דוד המלך (ואמר), (תהלים מג) שפטני אלהים. אתה, ולא אחר. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו. הוא, ולא אחר. וכל בית דין מתרחקים ממנו.

ועל דא אצטריך לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט. הדא הוא דכתיב, (תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו'. לבתר ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנלן. ממשא, דכתיב (שמות לב) אנא חטא העם הזה וגו'. בישראל כתיב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את יי, דאי תימא האי ביחיד, אבל בצבור לא. הא כתיב קרא דא. ואי תימא הא בצבור, אבל

ועל זה צריך לנו לפרט העברות של כל איבר ואיבר, וכל מה שעושה בפרט. זהו שכתוב (תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו'. ולבסוף - ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנין לנו? ממשא, שכתוב (שמות לב) אנא חטא העם הזה וגו'. בישראל כתיב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את ה'. שאם תאמר זה ביחיד, אבל בצבור לא - הרי כתיב פסוק זה. ואם תאמר זה